

Verrassende studiedag Ruys-Rietveld in Bergeijk

Tekst - Robertien Aberson en Rita den Breeje
Fotografie - Marianne van Lidth de Jeude

Op zondag 17 mei organiseerde de Nederlandse Tuinenstichting een studiedag over Mien Ruys. Aanleiding was het feit dat de meest bekende tuinarchitecte van Nederland tien jaar geleden is overleden. We kozen Bergeijk omdat hier van haar samenwerking met de beroemde architect Gerrit Rietveld nog veel interessants is behouden, zoals Weverij De Ploeg, de Villa van Daalen en het plantsoentje rond de Rietveldklok in het centrum van het dorp.

Mien Ruys en Gerrit Rietveld vormden een unieke ontwerperscombinatie, die in 2008 door de gemeente Bergeijk werd geëerd met een Rietveld-Ruysjaar. Het was toen vijftig jaar geleden dat zij fabriek en park van Weverij De Ploeg, inmiddels rijksmonument, ontwierpen. De deelnemers van de Ruys-Rietvelddag maakten niet alleen kennis met het Ploegproject, maar ook met hun andere openbare en particuliere werken van Ruys en Rietveld in Bergeijk.

Pionierswerk

Aangenaam verrast waren we dat we als NTs toegang kregen tot de zelden toegankelijke tuin van Mien Ruys bij de Villa van Daalen. Het contrast van de nog steeds modern aandoende projecten in het onmiskenbaar Brabantse Bergeijk maakte ons nieuwsgierig naar de unieke geschiedenis van Weverij De Ploeg in dit dorp. Over de cultuurhistorische context van de weverij met zijn sociaal-ideologische wortels heeft Wim van Dooremolen, voorzitter van de plaatselijke heemkundekring, op de studiedag een boeiende dialezing gegeven. Tuinhistoricus Leo den Dulk, auteur van de binnenkort verschijnende biografie van Mien Ruys, hield een presentatie over het pionierswerk van Mien Ruys als tuinarchitecte. Hij vertelde vooral over haar werk tijdens de wederopbouwperiode en in Bergeijk.

Nostalgische herinneringen

's Middags was er gelegenheid om de groene erfenis van Mien Ruys en de architectuur van Rietveld te bezichtigen. In twee groepen bezochten we de Villa van Daalen onder begeleiding van deskundige Bergeijkers. Het was ontroerend om te zien dat ondanks de tand des tijds, de hand van Mien Ruys nog zo duidelijk herkenbaar was. Tevens werden het Ploegpark en het centrum van Bergeijk bezocht. Men kon naar eigen wens in- en uitlopen en de andere activiteiten in het gebouw De Ploeg bekijken. Zo was er een tv-programma van Koos Postema met Mien Ruys uit 1984 en een tentoonstelling van de Ploegstoffen die nostalgische herinneringen oproepen. De lunch, ingericht in een aparte hoek van het gebouw, stond de gehele middag ter beschikking.

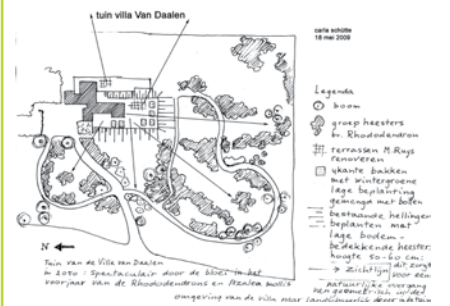
Naast NTs-donateurs waren familieleden en vrienden van Mien Ruys aanwezig, maar ook diverse geïnteresseerden uit Bergeijk en omgeving. Inmiddels heeft het tijdschrift Terra Architectura een fotoverslag van Henk Dijkman gepubliceerd over de studiedag. Om wat dieper in te gaan op het vraagstuk van behoud in de toekomst had de NTs een prijsvraag uitgeschreven met de vraag: 'Hoe ziet de tuin van de Villa van Daalen er uit in 2050?' De prijs voor de winnaar is gratis toegang voor twee personen tot de tweede studiedag over Mien Ruys op zaterdag 19 september in de Tuinen van Mien Ruys in Dedemsvaart.

Prijsvraag tuin villa Van Daalen

Vraagstelling was: hoe ziet de tuin van de villa van Daalen er uit in 2050? Als deze tuin van u was, wat zou u dan doen? Alle vijf inzenders zien huis en tuin als een eenheid en vinden dat die eenheid in stijl behouden moet blijven. Zij vinden huis en tuin van de Villa van Daalen een belangrijk monument; huis en tuin zouden zeker voor het publiek opengesteld moeten worden. Twee inzenders geven een structurele weg naar behoud aan: het huis met tuin zou de status van cultureel erfgoed moeten krijgen. Verkoop aan een museale instelling met een langetermijnbeleid wordt nodig geacht voor duurzame instandhouding.

Instandhouding van de tuin kan volgens de inzenders op verschillende manieren. Zo kan de tuin worden hersteld door het terras van onkruid te ontdoen, de perken weer te voorzien van de oorspronkelijke beplanting met aanpassingen aan het huidige of wenselijke gebruik of, als alternatief, herontwerp van de tuin 'in de geest van Mien' door Buro Mien Ruys in Amsterdam.

De jury, bestaande uit Rita den Breeje en Marianne van Lidth de Jeude, was van oordeel dat één inzending volledig voldoet aan de vraag en deelt de hoofdprijs uit aan Carla Schütte voor haar doordachte ontwerp met zichtlijnen, overgang van geometrisch naar landschappelijk, en voorjaarspracht.

Het winnende ontwerp van Carla Schütte voor de tuin van de Villa van Daalen

Park Weverij De Ploeg. Na vijftig jaar geven de boomgroepen en hagen de structuur aan het park die Mien Ruys voor ogen had.

Vlnr: Toegangsbord tot het park van Weverij De Ploeg, gezien vanaf de oprijlaan naar de fabriek. Straatklok van Rietveld en Mien Ruysplantsoentje te Bergeijk